

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

0 zi aniversară.

Sibiu, 25 Maiu n.

Vineri, în 9/22 Maiu, Inaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit al nostru, *Ioan Meșianu*, a împlinit anul optzeci-lea al etății.

Rar este dat unui muritor să se împărtășească din partea providenței divine de favorul de a atinge această etate frumoasă, și încă în plină posesiune a tuturor forțelor fizice și spirituale, cum e cazul la Inaltpreasfinția Sa.

Se cuvenea deci, ca o aniversară atât de însemnată să fie sărbătorită cu demnitate și în stil mare din partea fiilor credincioși ai Inaltpreasfinției Sale, pătrunși și stăpâniți de sentimentul recunoștinței și al venerațiunii față de celce a lucrat atât de mult pe terenele vieții noastre publice, pentru binele obștesc.

Dar dorința expresă a Inaltpreasfinției Sale a fost, să nu i-se facă manifestațiuni sgomotoase, cum e obiceiul la astfel de ocazii, ci, dacă se poate, ziua aceasta aniversară să rămână tănuită și necunoscută, una, pentru că zilele grele prin cari trecem nu sunt prielnice pentru aranjarea de sărbări sgomotoase și pline de însuflețire, iar alta, pentru că înaintata etate a Inaltpreasfinției Sale nu permite suportarea emoțiunilor și impresiunilor legate de regulă de astfel de sărbări.

S'a lăsat deci din adins să treacă ziua aniversară nedescoperită, și chiar și celor ce s'au interesat de aflarea ei, li-s'au dat răspunsuri evasive. Și între aceștia se aflau, nu numai fii marcânți sufletești de ai Inaltpreasfinției Sale, ci și străini, ca: Excelența Sa, comandantul de corp din Sibiu, baronul *Gaudernack*, care aveea intențiunea să aranjeze o serenadă I. P. S. Sale, cu muzică militară, apoi Ilustritatea Sa domnul episcop al bisericei săsești din Sibiu, *Dr. Teutsch*, și alții. Pentru toți însă ziua nașterii I. P. S. Sale a rămas tănuită, pentru că, cum am spus, să nu fie sărbată cu sgomot și cu manifestațiuni.

N'a fost dat însă să se întâmple așa cum se dorea. Taina a eșit la iveală, și Excelența Sa, Domnul Arhiepiscop și Metropolit *Ioan Meșianu* e de două zile centrul unor manifestațiuni de cea mai impunătoare sinceritate și alipire fiască. Prin scrisori, pe cale telegrafică și cu graiu viu e felicitat din toate părțile din prilejul împlinirii anului 80-lea al etății.

Cuvine-se deci, ca acum, după ce ziua aniversară nu se mai poate tănu, să-i aducem și noi prinosul nostru, și dela locul acesta să adresăm câteva cuvinte de fiască iubire și de admirație Aceluia, pe care preabunul Dumnezeu l-a învrednicit să ajungă o etate atât de frumoasă, întreg la corp și la minte, neobosit și neînfrânt de multele și grelele lupte purtate în interesul bisericei și al neamului.

Chiar și numai taptul, că cineva ajunge la o etate atât de frumoasă, e destul, ca să stoarcă stima și venerațiunea oamenilor de bine, pentru că legea creștinească ne poruncește să respectăm și să stimăm bătrânețele. Cu atât mai mare trebuie să ne fie însă cinstea, stima și venerațiunea atunci, când știut este, că viața întreagă de optzeci de ani, cel învrednicit de ea a petrecut-o în muncă neîntreruptă, nedisgustat de multele mizerii întâmpinate, în muncă încununată de succese și plăzmuiri de cea mai mare valoare pentru biserică și neam, cum a fost viața Inaltpreasfinției Sale.

Pentru că cine dintre noi nu știe oare, că Inaltpreasfinția Sa, înzestrat din prisosință, nu numai cu o nemărginită tragere de inimă și dragoste evanghelică față de turma sa cuvântătoare, față de biserică și de neam, ci și cu un deosebit și rar simț de datorință întru împlinirea chemării sale apostolice, iar tocmai pentru aceasta, sprijinit totdeauna și de ajutorul proriei divine: a săvârșit fapte multe și însemnate în cursul arhieriei sale, ba și mai nainte, a tras îngrădiri puternice și durabile în jurul forțarețelor noastre menite să ne apere existența: *biserica națională și școala confesională*, — cari îi asigură pentru totdeauna recunoștința neamului.

Inaltpreasfinția Sa nu numai a trăit optzeci de ani, ci în acest lung șir de ani a și muncit ca nime altul, a muncit și a creat, lăsând pretutindenea urme neperitoare despre neîntrecuta sa activitate, săvârșită în interesul întregului din care face parte.

La aceasta zi rară și însemnată, la aniversarea optzecea a nașterii, să-i aducem deci sincere și nefățarite mulțămiri pentru toate câte spre binele de obște le-a săvârșit în trecut, dorindu-i deplină izbândă și cu privire la cele ce are de gând să mai săvârșască, și să rugăm pe Tatăl cel ceresc, să ni-l țină încă multă vreme, întreg și sănătos, drept îndreptând cuvântul adevărului.

Să-i mulțămim pentru toate câte a făcut, căci nu pentru sine, ci pentru noi toți le-a făcut, dar totodată să luăm pildă și să învățăm din viața I. P. S. Sale, că viața omului nu mai așa are rost pe acest pământ, dacă e legată de activitate, de muncă neîntreruptă, care apoi nu poate să fie decât bogată în roade și în succese.

Gândindu-ne la ziua aniversară a I. P. S. Sale, să serbăm viața lungă a unui om din cale afară muncitor, în care noi avem să trăim și când el nu va mai trăi, pentru că vom trăi în plăzmuirile sale, întocmai cum și el va trăi, nu numai în aceste plăzmuiri, ci și în noi și în cei ce ne vor urma nouă, cari încă se vor bucura de roadele ostănelelor sale, de cari îi dorim să-i fie dat a se bucura și însuși Inaltul nostru Prelat, cât mai mult, până la cele mai extreme margini ale vieții omenești. Deci:

Întru mulți ani stăpâne!

Sărbarea zilei în Sibiu.

Eri, Duminecă, după terminarea sfintei liturgii, oficiată în catedrală de către Preacuvioșia Sa domnul *Dr. Eusebiu R. Roșca*, protosinel, director seminarial, asistat de protopresbiterul militar *Pavel Boldea* și presbiterul *Dr. A. Crăciunescu*, profesor seminarial, s'a cetit o rugăciune pentru îndelunga viațuire a Inaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop și Metropolit *Ioan Meșianu*, care înainte cu două zile a împlinit anul 80-lea al etății. Întreg poporul din catedrală a îngenunchiat sub decursul cetirei rugăciunii.

După eșirea din biserică, la orele 11, domnii asesori consistoriali, profesori seminariali, profesori dela școala civilă de fete, funcționari consistoriali și alți membri ai inteligenței române din Sibiu, s'au prezentat apoi în fața Escelenției Sale, pentru a-i aduce felicitări din acest prilej.

Oratorul a fost și de astădată Precuvioșia Sa, Domnul Arhimandrit și vicar arhiepiscopesc *Dr. Ilarion Pușcariu*, care cu multă căldură a tălmăcit sentimentele celor prezenți în o vorbire de următorul pătrunzător cuprins:

„Escelența Voastră! Inaltpreasfințite domnule Arhiepiscop și Metropolit!

Au trecut în tăcere anumite momente din viața Escelenției Voastre, cari ar fi fost pentru noi cele mai plăcute și oportune ocazii a ne arăta stima și venerațiunea către Inaltpreasfinția Voastră, neobositul și iubitul Metropolit al bisericei noastre. Împlinirea a 50 de ani ai preoției, împlinirea a 30 de ani ai arhieriei, erau momente însemnate pentru a se manifesta biserica noastră națională prin câte o sărbare jubilară, cum s'a obicinuit lumea de astăzi la ocazii și mai puțin însemnate. Aceasta însă nu s'a întâmplat. Și nu s'a întâmplat pentru aceea, pentru că Escelența Voastră ați deprecat asemenea manifestațiuni, și v'ați îndestulit cu conștiința, că v'ați tăcut datorința în viața aceasta și că lumea nepreocupată și istoria va recunoaște și va aprecia după dreptate meritele Escelenției Voastre.

Dacă ar fi fost după puțin pretențioasa voce a Escelenției Voastre, așa ni-se pare nouă, că nici astăzi, a treia zi după împlinirea anului al 80-lea al binecuvântatei vieți a Escelenției Voastre, nu ne-am fi prezentat înaintea Escelenției Voastre. Cu toate acestea, vă rugăm să binevoiți a ne îngădui, cel puțin nouă, cari ne ținem mai aproape de Inaltpreasfinția Voastră, ca în cerc mai restrâns să vă aducem felicitările noastre din acest incident.

Când înainte cu 80 de ani fecicita mamă a Escelenției Voastre v'a purtat pe brațe, dacă s'ar fi găsit cineva, ca în mod profetic să spună, că din iubitul ei fiu va eși un bărbat mare și vrednic al bisericei și neamului românesc, care se va ridica la cea mai înaltă treaptă ierarhică, și care cu mintea și stră-

dania sa va aduce mult bine neamului românesc: cu greu s'ar fi aflat cineva, care să creadă aceasta prorocie. Dar necuprinse și minunate sunt căile providenței. Și noi admirându-o și închinându-ne ei îi mulțămim, că a dat bisericei și poporului românesc în persoana Escelenției Voastre un dibaciu conducător și înțelept Arhieru, care în timpuri grele știu să apere interesele mai înalte religioase și culturale ale poporului din sinul căruia a eșit.

Când venim deci astăzi, în ceasul al unsprezecelea, să ne descoperim sentimentele noastre de adâncă stimă și venerațiune: ne exprimăm bucuria, că Dumnezeu spre binele bisericei noastre a ascultat rugăciunile ce clerul și poporul în toate Duminecele și sărbătorile le înaltă către Cel atotputernic și V'a ținut „în pace, întreg, cinstit, sănătos, întru zile îndelungate”, și totodată rugăm și astăzi pe Dumnezeu, că încă mulți ani să vă țină, pentru că drept să îndreptați cuvântul adevărului lui Christos“.

Sgomotoase „Să trăiască” au acoperit această frumoasă vorbire, la care Excelența Sa a răspuns adânc impresionat și emoționat până la lacrimi. A spus, că știa, că dragostea cu care e încunjurat din partea credincioșilor săi, va cere aranjarea unor serbări mai mari și sgomotoase din prilejul împlinirii anului 80-lea al etății, și de aceea, din adins a dorit, ca datul acesta să rămână ascuns și în taină, să treacă nesărbătorit, fiindcă nu sunt zilele în cari trăim de așa, ca să putem aranja festivități sgomotoase, și fiindcă adâncile bătrânețe ale Escelenției Sale nu pot suporta greutatea legate de astfel de serbări sgomotoase și emoționante. După-ce însă taina totuși s'a aflat, nu are decât cuvinte de mulțămire la adresa celor din jurul său, cari nici cu această ocaziune nu l-au trecut cu vederea. Împloară darul de sus asupra tuturor și îi roagă pe toți, să-i păstreze și pe viitor dragostea de până acuma.

Intre puternice „Să trăiască” s'a încheiat apoi serbarea aceasta modestă, de caracter mai mult familiar.

Serbarea zilei în mănăstirea Hodoșului.

Joi, în 8/21 Maiu, Preasfințitul Domn *Ioan I. Papp*, Episcop al diecezei Aradului, pătruns de sentimentul venerațiunii față de capul Metropoliei noastre și a iubirii față de părintele sufletească cu care împreună a petrecut 24 de ani de serviciu diecezan în Arad, a mers la mănăstirea Hodoș-Bodrog și acolo a serbat ziua nașterii Inaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop și Metropolit *Ioan Meșianu*, asistat de priorul mănăstirii, P. C. Sa Arhimandritul *Augustin Hamsea* și de monahii sfintei mănăstiri, cum și de protosinelul *Roman R. Ciorogariu*, director seminarial și de

protodiaconul Dr. *Iustin Suciu*, profesor seminarial, în Arad. Preasfințitul Domn Episcop a celebrat sfânta liturgie, apoi a ținut popoului adunat din satele vecine o cuvântare pătrunzătoare, despre cultivarea sentimentului recunoștinței și al cinstei bătrânețelor.

Serbarea zilei în dieceza Aradului.

În toate bisericile din dieceza Aradului s'a serbat eri, Duminecă, în 11/24 Maiu, în mod impunător aceasta zi aniversară, în urma unui circular al Preasfințitului Domn Episcop *Ioan I. Papp* al Aradului, dat sub condiția păstrării secretului, pentruca să fie o surprindere pentru Inaltpreasfinția Sa, ceea ce a și fost. Circularul e următorul:

„La 8/21 l. c. (Esact e 9/22 Redac.) se vor împlini 80 de ani dela nașterea Escelenției Sale Inalt Prea Sfințitului Domn *Ioan Meșianu*, Arhiepiscopul Transilvaniei și Metropolitul bisericii noastre ortodoxe răsăritene din Ungaria și Transilvania.

Moment mai rar acesta în viața omenească, dar cu atât și mai însemnat, atât pentru Ex. Sa, cât și pentru clerul și poporul credincios din Metropolia noastră.

Tocmai de aceea, aflându-ne în ajunul acestui eveniment de bucurie, și dându-ne seamă de legătura duhovnicească în care am stat cu Ex. Sa ca și arhieru al acestei dieceze, dându-ne seamă de roadele activității Sale în cursul celor 24 de ani de arhipăstorire, dându-ne seamă și de legătura, în care stăm cu Ex. Sa, capul de acum al Metropoliei noastre: în sufletul nostru se ivește o mișcare pe cât de tainică, pe atât de puternică, care deșteaptă în noi sentimentul datorinței, de a prăznui și noi aceasta zi însemnată din viața Inalt Preasfințitului nostru Metropolit.

Pentruca acestei prăznuii a sufletului nostru să-i putem da expresiune, nu numai în mod tainic, adecă în cugete și în simțiri, ci și prin graiu viu, forma cea corăspunzătoare însemnătății zilei și devotamentului nostru față cu Ex. Sa este: să înălțăm rugăciuni de laudă și mulțumită la tronul părintelui ceresc pentru darul și binecuvântarea ce a revărsat asupra bisericii noastre, prin chemarea prea bunului nostru Metropolit la sarcina apostoliei, și tot la tronul aceluia părinte ceresc să înălțăm rugăciuni cu osâr-

die, ca să susțină în deplină integritate puterea și tăria trupească și sufletească a Inaltpreasfințitului nostru Metropolit *Ioan*, ca astfel încă mulți ani să poată conduce, cu bun rezultat, naia bisericii noastre spre limanul mântuirii.

Fiind convinși, că aceasta dorință a noastră este dorința întregului nostru cler, precum este și dorința tuturor eparhiilor noastre și a întregii biserici vii din Metropolia noastră, poftim iubita preoțime parohială din dieceza noastră, ca *Duminecă în 11/24 Maiu a. c.* să-și aducă aminte în sfintele rugăciuni de Inaltpreasfințitul nostru Metropolit și la sfta *proscomidie* să scoată o părțică, înălțând ochii inimii și ai cugetului la Dumnezeu, pentru sănătatea și îndelunga lui viață.

De-asemenea, în decursul sfintei liturgii, la locul pomenirii numelui nostru, să se zică: „Pomenește Doamne pe Inaltpreasfințitul, Metropolitul nostru *Ioan* și pe Preasfințitul, arhierul nostru *Ioan* etc.”, iar la finea sfintei liturgii să se cânte doxologia și apoi să se spună poporului motivul prăznuii.

După cari toate, am rămas cu binecuvântare arhierască al vostru tuturor, Arad, la 1/14 Maiu, 1908, de binevoitor arhieru

Ioan I. Papp m. p.

Eri, Duminecă sara, Preasfințitul Domn Episcop *Ioan I. Papp* al Aradului a sosit apoi la Sibiu, însoțit de P. C. Sa Arhimandritul *Hamea*, pentru a felicită și în persoană pe Inaltpreasfinția Sa, din prilejul împlinirii anului al 80-lea de etate.

Budgetul cultelor.

Desbaterea și votarea budgetului țării se face în anul acesta cu o înțelegere obișnuită, grație noului regulament de casă, care oprește pe deputați să vorbească în chestie de regulament, ori să facă alte devieri dela obiect, cum era obiceiul mai înainte, ci cine vrea să vorbească, poftescă și vorbească la obiect. Așa e acum, și de aceea se face spor în dietă. În câteva zile, și întregul budget e discutat și votat, în — trei săptămâni. În alți ani nu erau de ajuns nici trei luni! Pentru noi e de interes mai ales budgetul ministrului de culte și instrucțiune publică. Când s'a discutat budgetul acesta în dietă, Mercuri, în 20 Maiu n. a luat cuvântul în ședința de după amiază și deputatul naționalist român Dr. *Aurel Vlad* și a rostit vorbirea următoare:

sana nu poate să iasă la primblare cu o astfel de față.

Cel mai iscăsit medic a fost chemat, pentru a tocmi la loc fața Susanei, așa cum fusese ea mai înainte, dar medicul, pe lângă toate insistențele părinților, nu s'a apucat de vindecare, pentru-că zicea, că în contra acestor fel de boale nu este leac. A strâns numai din umeri și drept mângăiere a spus, că astfel de aparițiuni a aflat el și în alte case mari, prin cari a umblat, dar ele nu sunt legate de urmări periculoase. Părinții să nu se teamă de nimica. Și nici domnișoara Susana să nu fie supărată. Și-a luat apoi pălăria și bastonul domnului doctor și a plecat.

Să nu fie supărată Susana, a zis doctorul. Dar poate ea să nu fie supărată? Chiar pe el e supărată. Pentru-că un doctor prost, care nu știe nimica, nu pricepe nimica. Și începu se plângă de năcaz. Și zicea tatălui ei, să meargă la poliție și să ceară, ca doctorul să fie închis. Nu închis, spânzurat. Pentru-că oamenii, cari nu voesc să ajute altora, nu merită să mai trăiască. Așa judecă Susana.

Inzadar îi spuneau părinții, că și cu orețele de pe față ea totuși e fata cea mai bună, cea mai frumoasă, cea mai draguță, căci Susana nu se liniști, nu se putea liniști, ci cerea mereu să i se aducă un doctor care poate să o vindece. Și când i-au

„Intreagă discuția este stăpânită de punctul de vedere, că e trebuință de dezvoltarea cultului național maghiar și anume, cu totală neglijare a cultului celorlalte popoare din țară. (Contestări). Eu cel puțin singur această idee conducătoare am scos o din discursurile oratorilor, cari au cuvântat la budgetul cultelor. Îndeosebi domnul antevorbitor (Dobroslav Péter) a dat o dovadă splendidă în privința asta, când a spus, că atunci, când este vorba de dezvoltarea cultului maghiar, orice altă cultură trebuie împiedată, fără să țină cont de un lucru, și anume, că împotriva cultului la care țințiți D-voastră, însăși natura a ridicat cele mai puternice baricade, în urma deosebirilor de rasă și limbă, pe cari le întâlnim aici în țară. Deosebirile acestea de rasă și limbă dovedesc lămurit existența unor popoare, cari au limbă proprie națională, au cultură specială, tradiții și aspirații culturale speciale.

În discuția de până acum asupra budgetului cultelor peste tot punctul de vedere al naționalităților n'a fost accentuat. Acest punct de vedere nu este de fel de desconsiderat, de oarece este vorba de aspirațiile culturale a jumătate din populația țării. Prin urmare, fiind vorba de cultura țării, de învățământul întreg al țării, nu se pot trece cu vederea interesele culturale ale popoarelor, cari fac jumătate din populația țării, nu este permis să se treacă cu vederea, fiind acesta un păcat, un viciu.

Din punct de vedere naționalist cred, că suntem în drept să așteptăm, ca naționalitățile, și îndeosebi Românii, cari sunt în număr de trei milioane aici în țară, să aibă din partea statului barem aceea atențiune, de care se bucură cele 25.000 de Italieni din Fiume. Din punctul de vedere al statului e doar mai importantă îndestulirea milioanele de Nemaghiari, decât interesele celor 25.000 de Italieni.

Văd cu părere de rău, că ajunge deasupra direcția șovinistă, care de fel nu se poate potrivi cu libertatea, și care subordina învățământul public tendințelor politice. Nu despre aceea este vorba, domnilor, că trebuie învățată limba statului. (Voci: Ba da, despre asta e vorba! Sgomot) Dați-mi voe, nu numai despre aceasta e vorba. Unii dintre D-voastră, ce e drept, spun aceasta, alții însă, ca de pildă *Fabry Károly*, spun, că nu numai aceasta e tendința, ci scopul este maghiarizarea.

Eu cred, că tendința, scopul ceservește acestor direcții, peste tot nu va promova consolidarea țării. Vedem cu părere de rău, că mai ales sub actualul ministru de culte, cu abateri dela usual tradițional de până aci, în legile noastre, și anume în art. de lege XXVII. din 1907

a fost inarticulat din punct de vedere cultural principiul neegalității de drept. (Contestări sgomotoase). Cred, că nu ar fi greu să arăt chiar din aceea lege, că propriamente inegalitatea de drept a fost sancționată prin lege.

Anume, în art. de lege XXVII. din 1907 se pune mare pond pe instruirea băeților maghiari în limba lor maternă, în vreme ce în școlile de stat și în cele comunale bieții Nemaghiari n'au voe să fie împărțiiți de același favor. (Contestări). Dați-mi voe, eu nu cunosc nici o școală populară de stat, unde învățământul s'ar face în limba naționalităților.

Kovács E.: Dar subvențiile de stat acordate naționalităților?

Dr. A. Vlad: Chiar asta voiam să accentuez, că cu abateri dela art. de lege 44 din 1868, în virtutea căruia învățământul popular până la cel academic este o datorință a statului, pentru de a face ca odraslele Nemaghiarilor să fie împărțite de învățământul elementar în limba lor maternă, — s'a introdus în lege cu totul alt principiu, în contul egalității de drept. Ori cât de importantă am ținea poziția Italienilor fiumani, totuși nu o pot considera atât de importantă, ca din punct de vedere cultural, precum și din punctul de vedere al învățământului popular și secundar, să nu cerem cel puțin și noi atâta atenție, de câtă se bucură Fiumanii.

Zilele trecute a apărut într-o gazetă, redactată în limba română și sâștinută de guvern, programul Românilor așa ziși moderați, al căror sufleur este profesorul universitar din Cluj, *Moldován Gergely*.

Pro primo: Legislația să nu împiedeze dezvoltarea instituțiilor culturale existente; pro secundo: în școlile populare de stat, în cari numărul copiilor de Români trece peste 30 la sută, învățarea limbei române să fie obligatorie pentru aceștia; pro tertio: religiunea să se propună în limba română.

Eu cred, că acestea sunt pretenziuni destul de moderate, pe cari dacă le comparăm cu usul de până acuma, vedem că noi măcar nici de atâta nu ne bucurăm. La noi în școlile populare lipsește cu totul învățământul în limba maternă. Nici aceea nu este adevărat, că în toate școlile religiunea se propune în limba maternă a copiilor.

Știu cazuri concrete. De ex. în gimnaziul reformat din Orăștie, copiii numai așa sunt primiți, dacă părinții lor garantează în scris, că renunță la propunerea religiunii în limba copiilor lor.

Dacă din acest punct de vedere cercetez politica dlui ministru de culte, găsesc că ea nu se poate potrivi cu egalitatea de drept și eu de fel nu sunt îndestulit cu ea. S'a făcut pomenire și de

FOIȘOARĂ.

Datorința.

— Poveste. —

A fost odată, ca nici odată. A fost, pentru-că așa se încep toate poveștile. A fost o frumoasă coconiță, care cât e ziua de mare, nu făcea alta decât se amusa. Mai mult îi plăcea să facă primblări lungi cu trăsura, din care privea cu îngâmfare și cu dispreț la cei ce n'aveau trăsura, ci umblau pe jos, și nu din plăcere, ci pentru-că trebuiau să umble, căutându-și de afaceri.

Coconița noastră nu mănca decât colac alb ca zăpada, și bomboane. Multe, foarte multe bomboane consuma ea la zi. Ce viață bună și fericită ducea Susana, — pentru-că așa o chema. Și când duci o astfel de viață, zilele trec iute. Treceau iute și la Susana. Intr-o dimineață, făcând toaletă, să privește în oglindă, și vede două dungi curioase pe frunte. Dă cu mâna să le alunge de acolo, și ele se dau mai la vale, dela nas spre urechi. Două crețe pocite. — „Vai, ce e aceasta?” strigă ea spănată, după ce văzu că fața tot așa-i rămâne. Iute după medic, să vină și să vadă de leuire, pentru-că frumoasa Su-

spus părinții să nu fie atât de încăpăținată, ea le-a scos limba, ca copiii cei mici și necuviincoși. Cu inima plină de amărăciune au eșit afară din odaia ei, tată-so și mamă-sa, lăsându-o singură.

Cineva deschide acum ușa și-și vârbă capul pe ușă. Era Ioana, bătrâna bucătăreasă, în brațele căreia a crescut domnișoara Susana.

— „Domnișoară! zise ea, eu știu pe cineva care poate ajută!”

Susana sări în picioare smirnă și se uită la Ioana în față.

— „Tu? Tu ști cine poate ajută? De ce nu mi-ai spus tu aceasta mai înainte?” și în momentul când rosti din gură ultimul cuvânt, păpușul din piciorul drept al domnișoarei sbură spre capul Ioanei. Din norocire însă Ioana s'a plecat la vreme, — având experiență în privința aceasta, — ear păpușul s'a lovit de ușă. Ioana îl ridică și-l puse earăși la locul său, în piciorul domnișoarei Susana, începând încă dela ușă să povestească lucruri pe cari Susana le ascultă cu drag.

— „Bine, zise ea, vom merge. Chiar mâine sară să mergem. Dar dacă n'ajută, vai de tine, atâta-ți spun.”

Ioana puse mâna pe inimă, ca cum ar fi voit să zică: nu te încrezi în mine?..

Era târziu, pe la miezul nopții. Luna plină resfiră lumină destulă pe cărarea pe care înaintau cu pași grăbiți: Ioana și domnișoara Susana. Au plecat așa de acasă, din castel, că nu știe nimeni. Și nu-i eră frică Susanei. Bătrâna Ioana însă se cam temeă. Susana era bine dispusă.

— „Ce crezi, că eu nu pot să merg și singură până la pomii cei de colo? Ba pot, uite că pot.” Și începu să fugă ca o câprioară sprintenă. Ioana era moartă de frică, că să pierde cumva și acasă nu va mai putea da seamă despre ea. Când ajunse și ea, cu picioarele ei uscate și trude, la căsuța mică din marginea pădurii, Susana era la ușă și o aștepta.

— „Să bat în ușă?” întrebă Susana.

— „Bate!” Și Susana bătă, ear din lăuntru răsunase un glas subțire, pițigiat: „Intră.”

Intrară amândouă, Susana și Ioana. În lăuntru era întocmai ca în povești. O babă bătrână, ca vremea, ședea sgriburită pe scaun, în fața cuptoriței, în care ardeau două buci de lemne, resfirând în casă o zare lugubră. În jurul ei vre-o câteva pisici, cari torceau din greu, ear pe umărul drept al babei un corb mare, căruia baba îi tăia sub limbă și-l învățase să zică, „bună sara.” Susanei îi plăcu situația.

(Va urma.)

eventuala revizuire a articolului de lege XIV din 1898. Mulți s'au plâns, că statul n'are teren destul de întins pentru exercitarea controlului și disciplinei, cu toate că în privința aceasta statul merge atât de departe, încât a detras mai multor preoți congrua, pentru că nu știu cum s'ar fi purtat la alegeri. Și astfel de cazuri sunt.... (Zgomot și contestări).

Dați-mi voie, în dieceza Caransebeșului și Aradului s'au întâmplat număroase cazuri de acestea, că preoților li s'a detras congrua, din cauză că n'au votat pentru candidatul guvernului, calificându-se purtarea aceasta a preoților de un act nepatriotic.

Cu privire la congrua, articolul de lege XIV din 1898 garantează ministrului un cerc de activitate destul de larg pentru a apăra interesele statului, pe cari este în drept să le apere.

Mai ales țin să protestez împotriva calomniilor rostite la adresa clerului gr. or. român, că acesta n'ar fi destul de patriotic. Apoi ce privește patriotismul, el este în foarte multe chipuri interpretat. Mă refer la un caz foarte caracteristic, ce mi s'a întâmplat mie. Funcționam ca apărător într'un proces, în care unul dintre martori, un funcționar la comitat, a mărturisit, că odată a voit să câștige pe un preot pe seama partidului patriotic. L'am întrebat: de oare patid s'a ținut respectivul? Mi-a răspuns: de partidul poporal! Și pe partea cărui partid ai voit să-l câștigi? Mi-a răspuns: pe partea celui liberal! Prin urmare, atunci partidul liberal era patriotic, iar cel poporal anti-patriotic.

Dacă astfel de considerații există cu privire la patriotism, și dacă și patriotismul este judecat după partide, atunci fiecare partid poate spune despre preoții, cari nu aparțin acelui partid, că sunt nepatriotici și astfel aflându-se majoritatea în poziția de a-și validă arbitru său, influența sa, ea va excepționa din punct de vedere patriotic pe preoții, cari din întâmplare n'au votat pentru candidatul său, lipsindu-i de congrua. Eu cred domnilor, că atari considerații reacționare, contrare libertății, nu ar trebui să stăpânească în astfel de chestii.

Domnilor, nu voi să vorbesc mult despre aceasta. Imi voi espune în chestia aceasta punctul meu de vedere atunci, când domnul ministru va prezintă proiectul de lege pentru autonomia catolică și regularea congruei.

Ce privește ajutorul de stat pe sama bisericilor, constat că biserica gr.-or este cu totul neglijată, iar ministrul de culte nu vrea de fel să poarte grije și de aspirațiile acesteia. Dl ministru confundă chestia congruei cu chestia ajutorului. Dați-mi voie, congrua o primesc preoții, nu bisericile. Aceste două lucruri nu se pot confunda.

Nu mai asupra unui lucru voiesc încă să îndreptez luarea aminte a dlui ministru, anume, în budget se află o poziție, care din punct de vedere legal este excepțională.

Dacă imi aduc bine aminte, în budget sunt luate 100,000 coroane în scopul ajutorării preoților gr.-or. Poziția aceasta a existat și înainte de crearea legii despre congrua.

(Oratorul citează paragraful 21 din art. de lege XIV din 1898, în care se spune, că tot felul de ajutoare bisericesti și școlare luate la budget pe seama confesiunilor, rămân și pe mai departe sub aceleași rubrici și titluri, și numai poziția menită ca ajutor pe seama preoților cu un salariu minimal figurează ca poziție specială în buget.)

De prezent suma luată sub poziția aceasta se împărțește între astfel de preoți, cari fac guvernului servicii de corteși. În budget prin urmare se află o astfel de poziție, care formează fondul disponibil al guvernelor de pe vremuri și care servia spre remunerare anumitelor servicii politice.

Eu cred, că fiind odată stabilit prin regularea congruei și mai ales prin § 21 al acelei legi principiul, că sumele acelea nu pot fi întrebuițate pe deasupra con-

gruei, ca întregire a salariilor preoțești, faptul, că domnul ministru plătește arbitrar anumite sume preoților, este din punctul de vedere al legalității excepțional. Propun prin urmare, ca poziția aceea să fie ștearsă din budget, ori într-un-cât dl ministru se învoiește, să fie întrebuițată spre alte scopuri bisericesti. Astea am voit să le spun pe scurt și să-le recomand atențiunii dlui ministru al cultelor. Budgetul nu-l primesc.

I-a răspuns imediat ministrul de culte și instrucțiune publică, contele *Apponyi*, următoarele:

„Onorată cameră! N'am de gând să polemizez cu dl antevorbitor, care a riscat o astfel de afirmație, pe care nu pot să o las fără să nu o combat și resping cu energie. (S'auzim! S'auzim!)

Dl deputat a afirmat, că preoților gr. or. li-se detrage congrua din cauză că își dau voturile unuia ori altuia din partide.

Neg cu toată hotărârea, că lucrul acesta s'ar fi întâmplat undeva. Aducă dl deputat dovezi aici. (Aprobări). Eu cercetez ori-ce chestie ce mi-se prezintă. După știerea mea însă nici un preot n'a fost lipsit de competențele sale, pentru-că a urmat liber și legal convingerea sa.

S'a putut întâmpla, ca unor preoți li s'a detrage congrua, pentru-că și-au exprimat convingerea în un fel ce i-a adus în conflict cu legea, ori cu bunăcuviința, (aprobări). S'a putut întâmpla lucrul acesta pentru *agitatie*, nici odată însă nu s'a întâmplat, ca cutare preot, aparținând vreunei confesiuni, să fi fost lipsit de congrua, pentru că ar fi votat pentru unul ori altul dintre candidați, și nici nu se va întâmpla câtă vreme eu voi ocupa fotoliul acesta. (Aprobări.)“

AVIZ.

Membrii români ai adunării municipale sunt rugați a lua parte la consfătuirea ce se va ținea în 1 Iunie st. n. a. c. la orele 8 a. m. în localul Casinei Române din Sibiu, cu privire la ordinea de zi a adunării municipale din aceeași zi.

Sibiu, în 23 Maiu st. n. 1908.

Dr. Borcia
secretar.

Dr. L. Lemény
prezident.

NOUTĂȚI.

„Astra.“ *Adunarea generală* cercuală a despărțământului IV Sibiu — după cum s'a publicat în nrul trecut din ziarul nostru, — se va ținea *Duminecă la 18/31 Maiu a. c. în Ocna superioară*. Biroul despărțământului ne roagă, ca în programul publicat să îndreptăm punctul referitor la prelegerea economică. Și anume, în locul prelegerii anunțate despre „faloasele comasării“, va vorbi învățătorul pensionat *Romul Simu* despre stupărit, o temă actuală și de interes general. Ar fi de dorit, ca dintre iubitorii progresului cultural cât mai mulți să însoțească pe membrii comitetului la Ocna. Plecarea va fi cu trenul de 7½ dimineata. Informațiuni mai detaliate se pot lua dela secretarul despărțământului.

Monarhul la Praga. Maiestatea Sa Impăratul și Regele Francisc Iosif I. va merge în 18 Iunie n. la Praga, pentru a visita espoziția jubilară de acolo. Va sta două zile în Praga, apoi va pleca de acolo la Ischl, unde va rămânea vreme mai lungă.

Legea electorală. Ziarele maghiare scriu, că ministrul de interne, contele *Andrássy*, care săptămâna trecută a fost primit în audiență din partea Maiestății Sale, va răspunde zilele acestea la interelările ce i-le-a adresat deputatul socialist *Mezősi* în chestia reformelor electorale. Ministrul de interne va face declarație cu privire la *terminul*, când va depune pe biroul casei proiectele de lege referitoare la reformele electorale. Se crede, că acest termen e — *la toamnă*.

Omagiul copiilor. Joi înainte de amiază elevii și elevele dela toate școalele din Viena, în număr de 82.000, au făcut, la castelul din Schönbrunn, o frumoasă manifestație de omagiu Maiestății Sale. Impăratul și Regelui Francisc Iosif I, din prilejul jubileului de 60 de ani de domnie. Întai a fost primit în audiență primarul Vienei, *Dr. Lueger*, apoi s'au început sărbările, în fața Maiestății Sale, a tuturor membrilor familiei domnitoare și a corpului diplomatic. Timpul a fost splendid. Copiii au cântat, au declamat, iar o actriță a reprezentat „*Austria*“, și altă actriță, reprezentând „*Vindobona*“, a salutat pe M. Sa în numele școlărilor din Viena. Impăratul și Regele erau adânc mișcați.

Din Caransebeș. Consistoriul plenar din Caransebeș a numit pe dlul director de teologie *Dr. Iosif Olariu* totodată director definitiv și la institutul pedagogic de acolo, și l-a încredințat și cu redactarea „*Foaiete Diecezane*“, iar pe dl *N. Regman* l-a ales profesor la institutul pedagogic.

Jubileul Monarhului. Principele *Eszterházy*, general de cavalerie în armata comună austro-ungară, a făcut o fundațiune de o sută mii coroane, din incidentul jubileului de 60 de ani de domnie a Maiestății Sale. Fundațiunea e făcută în favorul corpului ofițeresc dela regimentul 8 de husari, al cărui proprietar e principele *Eszterházy*.

Alegere de patriarh. Vineri P. S. Sa, Episcopul sârbesc din Buda și administratorul văduvitei patriarhii din Carlovci, *Lucian Bogdanovici*, a avut o lungă consfătuire cu ministrul-prezident *Wekerle*, în chestia convocării congresului național sârbesc, în scopul, ca să facă alegere de patriarh sârbesc. Se crede, că convocarea congresului are să urmeze în curând.

Legea medicilor. În ministerul de interne se luă la un proiect de lege referitor la medicii comunali și cercuali. Proiectul e aproape gata și ministrul de interne în curând îl va prezenta dietei spre dezbateră și votare.

Dela comitat. Pe 1 Iunie n. c. orele 9 dimineata e convocată adunarea generală ordinară de primăvară a comitetului municipal al comitatului Sibiu. Se va ținea în sala cea mare a casei comitatense. La ordinea zilei sunt puse 185 obiecte de deosebită natură.

Altă condamnare. Domnul *Vasile Macrea*, fost redactor responsabil la „*Lupta*“ și „*Poporul Român*“ din Budapesta, a fost de nou condamnât pentru agitație comisă prin presă, și anume, la opt luni temniță de stat și 2000 coroane amendă în bani. A fost impropoșuată o scrisoare politică a marelui poet norvegian *Björnson*, reproducă cu comentarii.

A treia universitate. În conventul districtual al reformatilor de dincolo de Tisa, ținut în Dobrițin, contele *Tisza István* a făcut comunicarea, confirmată și de deputatul dietal *Thaly Kálmán*, că guvernul sprijinește ideea înființării universității a treia în Dobrițin. În scopul înființării va trece în budgetul anului 1910 cheltuielile necesare. Conventul a hotărât, că în cazul acesta cedează statului academia de drepturi de acum și facultatea teologică, astăzi ambele confesionale.

Concedieri la miliție. Maiestatea Sa Impăratul și Regele a ordonat, ca pe vremea secerișului exercițiile militare să fie întrerupte, iar soldații, cari vor fi reclamați de cei de acasă, să fie concediați, pentru a da mână de ajutor la seceriș. Pentru concediere pot să petiționeze la comandamentul respectiv de corp, nu numai părinții, cari au copii la miliție, ci și rudeni mai depărtate, în lipsa părinților, dacă pot dovedi, că soldatul respectiv a locuit la ele, în comunitate familiară, înainte de a intra la miliție.

În amintirea lui Pavel Cotoțiu. Următorii prietini ai mult regretatului Pavel Cotoțiu, fost actuar metropolitan și membru folositor al multor așezăminte culturale ale noastre, dăruiesc întru eternizarea memoriei lui, anume, fondului „Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace“, precum urmează: *Dr. Ioan Dobre*, funcț. consistorial 2 cor., *Marcu Jantea*, paroh, Ocna 1 cor., *Aurel Bratu*, profesor 2 cor., *Ieronim Buzea*, paroh în Stena, *Candid Popa*, învățător (Sibiu) și *Man Lungu*, paroh, Reșinari, fiecare câte 1 cor.

Cercetare în afacerea Pânade. De câteva zile judele cercual contele *Lázár Miklós* dela Hususău este în Pânade, comuna în care s'au petrecut în vara trecută cunoscutele brutalități honvezești. El este trimis să cerceteze întrucât sunt adevărate afirmările din „*Tribuna*“. Tribunalul din Oradea a admis adică cererea redactorului dela „*Tribuna*“, dat în judecată pentru un articol scris despre cele întâmplate în Pânade, de a dovedi ceea ce a afirmat despre brutalitățile honvezești săvârșite acolo.

Din Viena. Societate română-ortodoxă jubilar-imperială pentru zidirea unei biserici și înființarea unei comunități bisericesti în Viena, își ține l-a adunare generală Sâmbătă — 17/30 Maiu 1908 — la orele 8 sara, în sala festivă a restaurantului „*Zum grünen Tor*“, VIII, *Lerchenfelderstrasse* 14, cu următoarea ordine de zi: 1. Cuvânt de deschidere. 2. Citirea raportului anual. Raportul comisiunii de revizuire. 4. Propuneri eventuale. 5. Alegerea alor 3 membri ordinari și a unui supleant în comitet conform § 18 din statute, precum și alegerea comisiunii de revizuire și a tribunalului arbitral.

Primar condamnat. Judecătoria cercuală din Karczag a judecat pe primarul de acolo la 15 zile temniță ordinară și pe un senator la 10 zile temniță ordinară, fiindcă au bătut pe redactorul unei foi de acolo, din pricina, că acesta le atacase activitatea, mai bine zis, neactivitatea.

Catastrofă. Din Bruxela se dă știrea, că în comuna din apropiere Contich, un tren încărcat cu călători a fost lovit de un tren accelerat și zdrobit cu desăvârșire. Au fost scoși de sub ruinele trenului 38 morți și 72 grav răniți. Cei mai mulți dintre cei morți nu sunt de recunoscut, fiindcă sunt tăiați în bucățele. Trenul nefericitelor victime aștepta în gara din comuna Contich, ca să treacă trenul accelerat dela Anvers, și apoi să plece mai departe. Trenul accelerat însă, nu se știe din a cui vină, a venit tocmă pe șinele trenului cu victimile, și cu o repezime atât de mare, încât nu a mai putut fi oprit, ci a urmat dureroasa catastrofă.

Petrecere în Turda. Meseriașii români din Turda invită la maiorul ce se va aranja Luni, a doua zi de Rusali, în 15 Iunie st. n. în „*Pavilionul de vară*“ din promenada orașului. Începutul punct la 6 ore seara. Prețul de intrare de persoană 1 cor. 20 fileri. Dama sunt rugate a se prezenta în costum. Venitul curat e destinat pentru ajutorarea învățăcelilor de meserii lipsiți de mijloace. Ofertele marinimoase sunt a se adresa dlui *Dr. Valer Moldovan*. Suprasolvirile se vor cuita în public.

Apel.)*

Toți acei colegi, cari au absolvat cursurile pedagogice la seminarul „*Andreian*“ în anul 1901/2 școlar, conform înțelesului avut la despărțire, sunt rugați a participa la convenirea colegială, care să va țină la 11/29 Iunie c. în Sibiu, (Întâlnirea la 8 oare a. m. la Hotel Meltzer). Sebeș, la 21 Maiu nou 1908. *Nicolau Vlad Stezaru*, paroh. *Ioan Păcală*, inv. *Gheorghiu Ghișoiu*, *Nicolau Stoica*, inv. *Ioan Raicu*, inv. *Vasiliu Zdrenghea*, inv. *Ambrosie Tatar*, inv.

Cărți și reviste.

„*Candela*“, foaie bisericască literară, redactată cu concursul mai multor preoți din arhidieceza Bucovinei, de *Dr. Emilian Voitschi* și *Artemon A. Manastyrski*. Anul 27 nrul 5 peluna Maiu 1908. Cuprinsul e următorul: Viața și activitatea sf. apostol Pavel, de *Dr. V. Gheorghiu*. Căsătoria a doua a preoților, de *Vichentie Simiganoschi*. O serie de cuvântări ocazionale, de *Roman Bărgăuan*. Text rutenesc. Voci de presă în chestia recăsătoriei preoților. Întrebări și casuri pastorale. Cronică. Bibliografie. Abonamentul 8 cor. la an.

Teatru.

Luni: *La Traviata*, operă de Verdi.

Marți: *Die Iudin*, operă de Halévy.

*) Toate ziarele românești, cetite de învățători, sunt rugate a reproduce acest apel.

Pentru negustori.

Intr-o casă nouă clădită de un institut românesc de bani într'un orașel cu populație și împrejurime bine situată românească sunt de închiriat două bolte, una pentru mărfuri de băcănie, alta pentru textile etc. etc.

Negustori harnici cari dispun și de ceva capital ar putea face treburi foarte bune.

Informațiuni mai detaiate dă bucurios avocatul

(127) 1—1 **Dr. Liviu Lemény în Sibiu.**

Nr. 40/908 par. [128] 1—3

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Preavenerabilul Consistor arhidiecezan Nr. 4167 Ep. din 19 Aprilie a. c. să dă în întreprindere pe calea licitațiunii minuende legatul cu fer și reparatul bisericii gr.-ort. din Calbor protopresbiteratul Făgărașului.

Licitația să va ține într'una din salele școalei gr.-or. din loc în **21 Maiu st. v.** la 2 oare p. m. Prețul strigării este: pentru ferul din cari să fac cheile și lucrul lui **437 coroane**; pentru lucrul de zidărit prelângă lucrători și material, ce-l dă comuna bisericească **160 cor.**

Comitetului parohial îi stă în drept a concrede lucrarea oricărui primus oferent.

Planul, preliminarul de spese precum și toate condițiunile să pot vedea la oficiul parohial în Calbor.

Calbor, la 6 Maiu st. v. 1908.

Oficiul parohial:

Ioan Aldea par. gr.-or. **Ioan Paicu** not. com. par.

Nr. 245/908. [129] 1—3

Licitațiune minuendă.

Comuna bisericească filia Tele-dinț (Lozsád) dă în întreprindere pe calea licitațiunii minuende care se va ține **Duminecă în 18/31 Maiu a. c.** la 2 ore p. m. edificarea bisericii gr. or. române.

Prețul exclamării este de **4000 cor.** după care se depune vadiu 10%.

Licitația se va ține în cancelaria oficiului protopresbiterat gr.-or. din Orăștie, unde se pot vedea și condițiunile speciale, cu planul aprobat de Vener. conzistoriu.

Orăștie, 8/21 Maiu 1908.

Vasile Domșa. protopresbiter.

Nr. 85/908. [124] 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa a II-a **Mihaleni**, să scrie concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele cuprinse în coala B.

Competenții au să și înainteze cererile instruite în sensul normelor din vigoare, în termenul deschis la subsemnatul protopresb.

Cu 8 zile înainte de sinodul electoral, ei, după prealabila încredințare a protopresbiterului, să pot înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cântă, respective a oficii și cuvântă.

Brad, la 3 Martie, 1908.

Comitetul parohial în înțelegere cu oficiul protopresbiterat gr.-or. al Zărandului.

Vasiliu Damian protopresb.

Szebenvármegye alispánjától.

Szám 4206/908 fj. [122] 2—3

Ideiglenes engedély.

Erdélyi Mihalyné, nagyszabesi lakónak az 1885 évi XXIII. tcz. végrehajtása tárgyában kszkók 45689/885 F. J. és K. M. sz. „Altalános Rendelet” 25 § a, továbbá az 59899/903. F. M. sz. rendelet alapján az ideiglenes engedélyt megadom arra, hogy Nagyszabesi város határában a nagyszabesi patak bal partja mentén elterülő birtokának öntözésénél „bolgárkerek” létesíthessen és annak segítségével a vizet az említett célra felhasználhassa. Köteles azonban engedélyes, mind azon intézkedéseket betartani, melyeket a hutóság utólagosan és jogerősen kibocsát.

Nagyszabesi, 1908 évi április hó 30-án.

Reisenberger alispán.

Nr. 376/908.

[120] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Baica** din protopresbiteratul Ungurașului pe baza ordinului Preav. Consist. Arhid. din 26 Februarie și 18 Martie 1908 Nr. 1892 Bis. se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele cuprinse în coala B. pentru întregirea venitorilor preoțești dela stat.

Concursul au a să subterne instruite conform legilor din vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termen legal; iară concurenții au a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserica pentru a cântă eventual a celebră și cuvântă.

Fizes-Sânpetru, 23 Aprilie 1908.

Oficiul protopresbiterat al tractului Ungurașului în conțelegere cu comitetul parohial.

Pavel Roșca protopresbiter.

Tauri de Pinzgau.

18 Tauri de 1—1³/₄-ani, prima calitate, rassa Pinzgau pentru prăsilă, de proveniență originală de Pinzgau, introduși în catastru regnicolar, sunt de vânzare la

(118) 3—3

Fabrica de Zachăr din Bodu

lângă Brassó.

Stațiunea căilor ferate, Boifulu máv.

Prin **Librăria arhidiecezană din Sibiu**, se pot procura următoarele re-cuise de învățământ impuse de noua lege școlară:

Tabele de cetit ungurești	4-80
Tabele de cetit românești	4-80
Göncz P., A métermértékek faliablaja	1-20
Bittenbinder M., Utasítás a méterrendszer használatára és tanítására a népiskolák számára	—60
Rosch-féle természetrajz obrák (16 bu-căți în color și cu text explicativ)	15—
Mașină de socotit	13-50
Bopp, Colecțiune de măsurii metriche	12—
Mapa politică a Ungariei	14—
Mapa politică a Europei	15—
Mapa fizică a Europei	15—
Mapa fizică a Ungariei	15—
Tabelele de părete a-le lui Hötzel: Primăvara, vara, toamna, iarna, Căr-tea țărănească, Măușli, Orașul, trase pe pânză	6-60
Mapele comitatelor singuratică a 20 și	—30

Dr. Petru Șpan:

Idei pregătitoare în pedagogie	C 3—
Treptele formale ale învățământului (Ediția a doua)	1-60
Povești pentru anul prim școlar (lec-țiuni după treptele formale) Ed. II	2—
Carte de cetire a II a	—50
Noul Abecdar ediț. II-a	—40
Călăuza noului Abecdar	—20
Dr. Daniil P. Barciuanu. Vieța și activitatea lui	—50
Lecții de psihologie	1-20
„ de didactică	2-40
Se pot procura dela	

Librăria arhidiecezană.

Nr. 5989/1908.

[121] 2—2

Aviz de târg Timișan.

Târgul de țară dela Rusalii în Timișoara se va ține a. c. din **28 Maiu până inclusive 1 Iunie.**

Mânarea în târg a tot felul de animale este permisă începând de **Joi la 5 oare dimineața.**

Temesvár, 22 Aprilie 1908.

Căpitanatul suprem orășenesc:

Francisc Beć căpitan suprem.

Nr. 115/1908.

[123] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în comuna bisericească gr.-or., clasa a II-a, **Garda-de-sus** cu filia **Neagra-de-sus** din protopresbiteratul Câmpenilor se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele sunt cele cuprinse în coala B. pentru întregirea dotărei preot. din partea statului.

Doritorii de a ocupa acest post să trimită în timpul deschis rugărilor lor concursuale cu documentele recerute de legile în vigoare la subscrisul oficiu.

Câmpeni, 1 Maiu, 1908.

Romul Furdul protopresb.

S'a deschis grădina cofetăriei Stattin!

Strada Cisnădiei Nr. 28.

Devotat subscrisul își permite a aduce la cunoștință Prea Onoratului public, că **grădina cofetăriei e deschisă**, și o recomandă spre binevoitoare vizitare. Tot acolo se află zilnic **prăjituri proaspete și gustoase**, diferite beuturi răcoritoare, înghețată, limonade, bere, vin, lequer, chompagner, etc. Serviciu prompt și solid se asigură înainte.

Cu o cale aduc mulțămintă pentru binevoitorul sprigin acordat mie până acum și rog a mi-l rezerva și pe viitor.

Ca și până acum îmi voi da silință a servi mușterii și oaspeții mei bine și voi ține numai **prăjituri bune și proaspete**, ca: aluat cu unt, diferite prăjituri pentru desert, prăjitură de migdale și de Linz etc., colac bun, rudițe pentru cafea și coarne, uscături gustoase pentru ceai și bomboane foarte fine, fabricațiune proprie (de aceea în totdeauna proaspete).

Comande pentru torte fine, cremuri, parsau, înghețată, piscote, Crocombeu etc. se primesc cu plăcere și se efectuează punctuos.

Mai departe **bomboanele de piept ale lui Ober-Caramel** recomandate ca foarte bune și cu efect sigur, contra tusei și răgușelii, care a le încercă să nu întârzie nime. — Multe scrisori de recunoștință. — **Piscote** de cele mai bune, împachetate în cutii. Multe specialități proprii.

Recomandându-mă încă odată On. Public și rugându-mă pentru vizitare număroasă, semnez cu distinsă stimă

(120) 1—3

Robert Stattin, cofetar.

AVIZ!

Mult onoraților mei cum-părători, partizani și prietini, le aduc la binevoitoare cunoștință, că pe la începutul lunii Iulie, iar îmi voi deschide prăvălia cu multe noutăți.

Cu deosebită stimă

Iulius Erös.

(125) 1—5

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G. în **Köbánya (Steinbruch)**

se recomandă cu înzistență P. T. Public.

Se poate procura în cele mai bune prăvălii.

Depositul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 73—

Sibiu — Nagyszeben.

APĂ MINERALĂ PHÖNIX DIN BUZIÁS

Intrece orice apă la suferințe de rărunchi și beșică.

Plăcută, puțin acrie, fără fier, îndeosebi improprietătoare apă de masă, bogată în acid carbonic.

Recomandată de medici.

Efect excelent la suferințe de rărunchi și beșică, catar cronic de rărunchi, peatră, precum și la îmbolnăvirile catarale ale esrefiunilor. — **Prospecte trimite la cerere administrația:**

Diracțiunei băilor lui MUSCHONG în Buziasfürdő.

(286) 40—100

Biblioteca religioasă a „Telegrafului Român”

Sfinții:

1. Vasile cel mare . . . 20 fil.
2. Marele Mucenic George 30 „
3. Apostolii Petru și Pavel 30 „
4. Marele Mucenic Dimitrie și Sfinții Marii Împărați Constantin și Elena 30 „

Ediție populară, alcătuită după „Viața Sfinților”, tipărită în București la 1835, de **Simeon Popescu**, protopresbiter. Sibiu 1906. Tiparul TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE, de unde se pot procura.